

25-01-2016

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO 94/10
Z POSÚDENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského
samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020**

vydané Okresným úradom Prešov, odborom starostlivosti o životné prostredie podľa
§ 14 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
(č.j.OU-PO-OSZP1-2016/003546/SA)

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Prešovský samosprávny kraj (ďalej len "PSK")

2. Sídlo

Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

3. Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa a miesto na konzultácie

MUDr. Peter Chudík, predseda PSK
Námestie mieru č. 2, 080 01 Prešov
Tel. 051 / 7081 102, e-mail : predseda@vucpo.sk

Kontaktná osoba :

Mgr. Michal Hasara – konateľ
IU.N.EX PERSON, spol. s r. o.,
Horná 13, 974 01 Banská Bystrica
Tel. 048 / 415 2991, e-mail: hasara@iunex.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie
2014 – 2020.

2. Charakter

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie
2014 – 2020 (ďalej len „PHSR PSK“) zahŕňa územie v administratívnych hraniciach
Prešovského samosprávneho kraja. PHSR PSK je strednodobý strategický programový
dokument, ktorý na základe poznania územia, spoločenských podmienok a trendov vývoja na

úrovni Európskej únie a Slovenskej republiky identifikuje hlavné rozvojové priority podpory regionálneho rozvoja na úrovni kraja a formuluje na obdobie 7 rokov opatrenia a aktivity pre dosiahnutie cieľov rozvoja územia kraja. Je základným strategickým dokumentom, o ktorý sa samospráva kraja bude opierať pri rozhodovaní o vhodnosti zámerov, projektov a aktivít, uchádzajúcich sa o podporu kraja.

3. Hlavné ciele

Cieľom spracovania PHSR PSK je vytvorenie strednodobého strategického dokumentu na podporu regionálneho rozvoja na regionálnej a miestnej úrovni, ktorý :

- analyzuje sociálno-ekonomické a environmentálne podmienky kraja a vychádza z potrieb obyvateľov kraja,
- rešpektuje priority národných a európskych stratégií pre obdobie 2014 – 2020,
- určuje rozvojový potenciál a limity rozvoja územia PSK a definuje podmienky jeho rozvoja,
- rozpracováva strategické ciele a opatrenia až do úrovne jednotlivých aktivít,
- navrhuje spôsob realizácie a monitorovania napĺňania stanovených cieľov a zdroje potrebné na ich realizáciu;

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

PHSR PSK je spracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších zmien a doplnkov a pozostáva z týchto hlavných častí:

Analytická časť obsahuje najmä :

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia,
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia,
- analýzu väzieb územia,
- súhrnnú SWOT analýzu,
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Strategická časť obsahuje najmä :

- definovanie podmienok udržateľného rozvoja kraja,
- víziu rozvoja kraja,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť obsahuje najmä .

- zoznam konkrétnych opatrení a navrhovaných projektových aktivít vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť obsahuje najmä :

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov).

Finančná časť obsahuje najmä :

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet VÚC.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

PHSR PSK, ktorý nahradí doterajší Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2008 – 2015, je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v strategických dokumentoch regionálneho rozvoja spracovanými na národnej a regionálnej úrovni.

Národné strategické dokumenty:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (aktualizácia 2010)
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2010 (aktualizácia 2014)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- Národný program reforiem
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Stratégia energetickej bezpečnosti SR
- Stratégia informatizácie spoločnosti v podmienkach SR
- Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva
- Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu v SR
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020, sprac. 2013
- Stratégia rozvoja kultúry SR na roky 2014 – 2020, sprac. 2014
- Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020
- Program rozvoja bývania
- Program rozvoja vidieka
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 -2020
- Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach SR, sprac. 2014

- Stratégia rozvoja kreatívneho priemyslu v SR
- Vodný plán Slovenska
- Integrovaný regionálny operačný program
- Operačný program Efektívna verejná správa pre programové obdobie 2014 – 2020
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Operačný program Kvalita životného prostredia
- Operačný program Ľudské zdroje
- Operačný program Výskum a vývoj
- Operačný program Technická pomoc
- Atlas rómskych komunít

Regionálne strategické a analytické dokumenty Prešovského kraja:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2008 – 2015, sprac. 2008, aktualizovaná verzia sprac. 2010
- Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja, v znení zmien a doplnkov
- Aktualizácia Plánu rozvoja verejných kanalizácií pre územie Prešovského kraja, sprac. 2013
- Aktualizácia Plánu rozvoja verejných vodovodov pre územie Prešovského kraja, sprac. 2013
- Program rozvoja vidieka PSK, rozpracované, RIA, z. p. o. Košice, 2015
- Analytická štúdia efektívnosti pri využívaní energií v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, rozpracované, EKPK Prešov, 2015
- Program energetického manažmentu PSK, rozpracované, EKPK Prešov, 2015
- Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu PSK, NETWORTH, s. r. o., Prešov, 2014
- Generel dopravnej infraštruktúry, rozpracované
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania na území PSK na obdobie 2013 – 2015, sprac. 2013
- Regionálna rozvojová stratégia inovačného partnerského centra, sprac. 2009
- Rozvojová stratégia PSK pre cestovný ruch, sprac. 2009
- Stratégia PSK pre podporu a rozvoj podnikania, sprac. 2009
- Konceptia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, sprac. 2009, dodatok sprac. 2011
- Konceptia rozvoja informačného systému PSK, sprac. 2009
- Stratégia rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, sprac. 2014
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015, sprac. 2013
- Regionálna integrovaná územná stratégia PSK, rozpracované, 2015

Medzinárodné strategické dokumenty:

- Stratégia Európa 2020
- Operačný program cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovenská republika 2007 – 2013
- Návrh Program cezhraničnej spolupráce PL-SK 2014 – 2020
- Program európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2007 – 2013
- Poľsko-slovenská stratégia činnosti EZÚS Tatry na roky 2014 – 2020, sprac. 2014

III. Opis priebehu prípravy a posudzovania

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

- marec 2015 séria verejných stretnutí v mestách PSK zameraných na prezentáciu prípravy dokumentu PHSR PSK a jej pripomienkovanie v tejto fáze rozpracovanosti,
- jún 2015 - august 2015 – stretnutia riadiaceho tímu zamerané na prediskutovanie pracovnej verzie dokumentu zahŕňajúcej analytickú, strategickú, programovú a realizačnú časť dokumentu,
- júl - október 2015 – pripomienkovanie dokumentu v pracovných skupinách a s ďalšími sociálno – ekonomickými partnermi,
- február - október 2015 – súbežne prebiehajúce ex-ante hodnotenie priebehu prípravy strategického dokumentu nezávislým odborníkom,
- september - október 2015 – zapracúvanie pripomienok do dokumentu a spracúvanie finálnej verzie dokumentu,
- máj 2015 – február 2016 – posúdenie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- február 2016 – schválenie dokumentu

Na príprave dokumentu PHSR PSK sa podieľali odborníci z relevantných oblastí, ako aj verejnosť, ktorá mala možnosť sa vyjadrovať k dokumentu PHSR PSK v rôznych fázach jeho spracovania prostredníctvom podávania pripomienok k zverejneným informáciám na webovej stránke PSK alebo počas mediálnych stretnutí s verejnosťou organizovaných v rôznych mestách kraja. Cieľom procesu tvorby dokumentu bolo čo najlepšie popísať skutkový stav v kraji, zanalyzovať výhody a nevýhody kraja, zvážiť existujúce príležitosti a ohrozenia pre budúci rozvoj kraja a na základe zistení spracovať víziu rozvoja kraja do roku 2020, definovať rozvojovú stratégiu, priority a opatrenia na naplnenie cieľov, ktoré budú zohľadňovať zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja kraja. Dokument bol pripravovaný súbežne v 3 pracovných expertných skupinách – v sociálnej, hospodárskej a v environmentálnej. Zapojení partneri sa aktívne zapájali do procesu tvorby stratégie program, poskytnutím údajov prostredníctvom zasielania vyplnených dotazníkov a plánovaných projektových zámerov. Ich návrhy a poskytnuté informácie boli následne posúdené odborníkmi pripravujúcimi dokument a podľa miery dôležitosti boli prijaté a použité pri dopracovaní dokumentu.

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja

3. Druh prijatia rozhodnutia

Uznesenie Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správa o hodnotení strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon") bola spracovaná Ing. arch. Vlastou Čamajovou na základe zadania objednávky v rámci realizácie projektu PHSR PSK, ITMS kód projektu: 22140120633. Projekt bol spolufinancovaný Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Regionálneho operačného programu 2007 – 2013.

Kontaktná osoba: Mgr. Michal Hasara – konateľ
IU.N.EX PERSON, spol. s r. o.
Horná 13
974 01 Banská Bystrica,
telefónne číslo : 048 / 415 2991, e-mail: hasara@iunex.sk

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Odborný posudok k strategickému dokumentu podľa § 13 zákona na základe určenia Okresného úradu v Prešove, odboru starostlivosti o životného prostredie, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Námestie mieru 2, 081 92 Prešov, vypracoval Ing. František Kurilla, DrSc., ul. M. R. Štefánika č. 54, 082 21 Veľký Šariš. Spracovateľ posudku je zapísaný ako fyzická osoba v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 337/2002-OPV, vedenom MŽP SR podľa vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „spracovateľ posudku“).

Predložená správa o hodnotení strategického dokumentu PHSR PSK je vypracovaná podľa § 13 zákona.

Zo stanovísk dotknutých orgánov a zo záverov verejného prerokovania nevyplývajú zásadné pripomienky, ktorých zodpovedanie by vyžadovalo podrobnejšie rozpracovanie v rámci odborného posúdenia. Pripomienky od dotknutých orgánov upozornili na potrebu dodržania ustanovení v zmysle platnej legislatívy vo svojej oblasti pôsobnosti a potrebu spresnenie, resp. aktualizáciu uvádzaných údajov. Závery zo zhodnotenia všetkých pripomienok sú zahrnuté v jednotlivých kapitolách.

Návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov činností sú uvedené v odbornom posudku a zároveň je potrebné podotknúť, že vypracovaný strategický dokument priamo nadväzuje na celoslovenský strategický dokument - Národnú stratégiu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Spracovateľ posudku vypracoval odborný posudok a prílohu – návrh záverečného stanoviska, na základe predloženej Správy o hodnotení vplyvu PPSR PSK, konzultácií so spracovateľom správy o hodnotení, obstarávateľom správy o hodnotení, Okresným úradom v Prešove, odborom starostlivosti o životné prostredie, záznamu z verejného prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu, doručených písomných stanovísk dotknutých orgánov, ostatných subjektov a obcí k správe o hodnotení a v zmysle príslušných právnych predpisov.

V priebehu spracovávaní posudku a návrhu záverečného stanoviska spracovateľ posudku došiel k záveru, že správa o hodnotení strategického dokumentu má vyhovujúcu kvalitu a z toho hľadiska dostatočne vystihuje podstatné skutočnosti, ktoré môžu vplývať (alebo nemôžu) na životné prostredie schválením strategického dokumentu a realizovaním jeho priorít, špecifických cieľov a súvisiacich opatrení.

Z formálneho hľadiska správa o hodnotení odráža štruktúru podľa prílohy č. 4 k zákonu a požiadavky podľa určeného rozsahu hodnotenia.

Podstatné je, že správa o hodnotení umožňuje orientovať sa v strategickom dokumente v súvislosti s možnými vplyvmi na životné prostredie a v súvislosti s variantným riešením – či už nulovým a alebo novo navrhovaným variantom.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

K správe o hodnotení strategického dokumentu PHSR PSK, boli doručené príslušnému orgánu viaceré stanoviská dotknutých orgánov a obcí.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a žriediel, Limbová č.2, 837 52 Bratislava

(č. Z06894-2016-IKŽ)

- oznamuje, že v predmetnej veci vydal stanoviská č. Z33791-2015-IKŽ zo dňa 24.7.2015 a č. Z34949-2015-IKŽ zo dňa 3.8.2015 a nemá ďalšie pripomienky,
- konštatuje tiež, že z hľadiska ochrany záujmov podľa zákona č. 538/2005 Z. z. sa na riešenom území nachádzajú kúpeľné územia kúpeľných miest Vysoké Tatry, Lúčivná, Vyšné Ružbachy, Bardejov, Šós a sochranné pásma I. a II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Bardejove, v Červenom Kláštore a vo Vyšných Ružbachoch. V Prešovskom kraji sú aj ochranné pásma I. a II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Novej Ľubovni, Starom Smokovci, Baldovciach, Lipovciach, v Sulíne a Cígelfke. Legislatívna ochrana v uvedených lokalitách je zabezpečená zákonom č. 538/2005 Z. z., ktorú požadujeme rešpektovať.

Vyhodnotenie - Uvedené požiadavky budú primerane zapracované do časti VI „ZÁVERY“, kapitoly 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR – Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava 1, P.O.Box 100

(č. 1189/2016-430)

Vzhľadom na charakter navrhovaných aktivít a opatrení (dokument obsahuje okrem iného opatrenia na zlepšenie technickej infraštruktúry) je pravdepodobné, že pri ich realizácii dôjde aj k záberom poľnohospodárskej pôdy. V tejto súvislosti upozorňuje na povinnosť rešpektovať ustanovenia § 12 zákona č. 220/2004 Z. z., podľa ktorého “Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu”. Ten, kto navrhne nepoľnohospodárske použitie poľnohospodárskej pôdy je podľa § 12 ods. 2 citovaného zákona okrem iného povinný “riešiť alternatívne umiestnenie stavby na poľnohospodárskej pôde za hranicou zastavaného územia obce so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd” v príslušnom katastrálnom území.

Každý konkrétny návrh nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy podlieha posúdeniu z hľadiska dodržania zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy a vydaniu súhlasu podľa § 13 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane pôdy. Príslušným na vydanie súhlasu je v tomto prípade Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov.

Vyhodnotenie - Uvedené požiadavky budú primerane zapracované do časti VI. „ZÁVERY“, kapitoly 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Sekcia kultúrneho dedičstva, Námestie SNP 33, 813 31 Bratislava

(č. MK-1224/2016-221/2917)

- navrhuje kapitolu 1.3. Kultúrnohistorické hodnoty, časť Svetové dedičstvo UNESCO doplniť o informáciu drevených kostolíkov severovýchodného Slovenska, kde odporúča presne vymenovať:

- Kostol sv. Františka z Assisi, Hervartov
- Kostol sv. Mikuláša Biskupa, Ruská Bystrá
- Kostol sv. Michala Archanjela, Ladamírová
- Kostol sv. Mikuláša, Bodružal
- Evanjelický artikulárny kostol, Kežmarok

- v Správe o hodnotení strategického dokumentu - v časti V. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie na s. 66, v odseku: „Akékoľvek aktivity, ktoré by mohli mať vplyv na kultúrne pamiatky, pamiatkovo chránené zóny a ich ochranné pásma, alebo iné kultúrne hodnoty posudzovaného územia je možné realizovať výlučne na základe rozhodnutia príslušného pamiatkového úradu a v súlade s ním“, navrhuje doplniť slovo „krajského pamiatkového úradu“.

Vyhodnotenie – Požiadavke týkajúcej sa doplnenia drevených kostolíkov do strategického dokumentu bude vyhovieť jej primeraným zapracovaním do časti VI „ZÁVERY“, kapitoly 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument.

Požiadavke doplnenia Správy o hodnotení strategického dokumentu nie je možné vyhovieť, nakoľko Správa o hodnotení strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 - 2020“ predstavuje finálny dokument, ktorý nie je ďalej upravovaný a prerokovaný, pripomienky k danej problematike ochrany pamiatkového fondu môže obstarávateľ využiť v ďalších dokumentoch spracovávaných na úrovni kraja

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Sekcia vysokých škôl, vedy a výskumu, Stromová 1, 813 30 Bratislava I

(č. 2016-10688/7021:2-15FO)

- nemá zásadné pripomienky, odporúča však v Správe o hodnotení strategického dokumentu upraviť viaceré jazykové a formálne nedostatky.

Vyhodnotenie - stanovisko je súhlasné

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

(č. 3053/2016-7.3 13226/2016)

- uvádza požiadavky, ktoré je potrebné a možné zohľadniť hlavne v územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii Prešovského samosprávneho kraja.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.
- prítomnosť 71 environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia (hodnota $K \geq 65$ podľa klasifikácie environmentálnej záťaže v Informačnom systéme environmentálnych záťaží). Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia je potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom životného prostredia.
- Výskyt stredného až vysokého radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného až vysokého radónového rizika je potrebné posúdiť

podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Vyhodnotenie - *Pripomienka je akceptovateľná, primerane zapracovať do strategického dokumentu*

Krajský pamiatkový úrad, Hlavná 115, 080 01 Prešov

(č. KPUPO-2016/5747-2/11522/Sen)

- **súhlasí** s predloženou Správou o hodnotení strategického dokumentu a žiada zapracovať pripomienky – doplniť a opraviť vybrané texty.

Vyhodnotenie – *stanovisko je súhlasné s konkrétnymi pripomienkami, ktoré sa týkajú vlastnej správy o hodnotení strategického dokumentu. Nakoľko Správa o hodnotení strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 - 2020“ predstavuje finálny dokument, ktorý nie je ďalej upravovaný a prerokovaný, pripomienky k danej problematike ochrany pamiatkového fondu môže obstarávateľ využiť v ďalších dokumentoch spracovávaných na úrovni kraja*

Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie mieru 2, 081 92 Prešov

(č. OU-PO-OSZPI-2016/011403-02)

Vzhľadom na lokalizačné nekonkrétne informácie o opatreniach (projektoch/činnostiach v území), pre ktoré PHSR vytvára rámec, má za to, že predmetný strategický dokument je z hľadiska jeho vplyvu na chránené územia, chránené druhy, prvky ÚSES nevyhodnotiteľný, a preto predmetom hodnotenia vplyvov na chránené územia národnej siete, chránené druhy, prvky ÚSES a predmetom primeraného posúdenia vplyvu na lokality NATURA 2000 môžu byť až:

- následné strategické dokumenty, ktorými by sa zámery (projekty/činnosti) rámcovo určené v PHSR stali záväzné alebo
- následné konkrétne zámery, pre ktoré vytvára rámec pre ich realizáciu.

Zásadnou požiadavkou pre prípravu následných strategických dokumentov nižšej hierarchie a pre prípravu konkrétnych zámerov (investičných opatrení), pre ktoré PHSR vytvára rámec je požiadavka nezasahovať do chránených území s 5. stupňom ochrany, obmedziť zásahy v ostatných chránených územiach, v lokalitách NATURA 2000, ako i v prvkoch ÚSES na minimálnu možnú mieru tak, aby nebola ohrozená funkčnosť, integrita a predmet ochrany dotknutých záujmových území ochrany prírody a krajiny.

Vyhodnotenie - *Uvedené požiadavky budú primerane zapracované do časti VI. „ZÁVERY“, kapitoly 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument.*

Okresný úrad Svidník, odbor starostlivosti o životné prostredie, Sov. hrdinov 10, 089 01 Svidník,

(č. OU-SK-OSZP-2016/001684-002)

Po oboznámení sa so Správou o hodnotení strategického dokumentu, orgán štátnej ochrany prírody a krajiny konštatuje, že:

- Je predpoklad, že realizovaním PHSR PSK dôjde k pozitívnym vplyvom na kvalitu životného prostredia a zdravotný stav obyvateľov.
- Stotožňuje sa najmä s navrhnutými cieľmi a opatreniami na ochranu životného prostredia a efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov pre zabezpečenie udržateľného rozvoja územia.

- Pre zachovanie biodiverzity žiada rešpektovať vypracované dokumenty ÚSES na regionálnej úrovni a dopracovať dokumenty ÚSES na miestnej úrovni. V tejto súvislosti: Žiada v správe doplniť prílohu č. 1 Tab. Nadregionálne a regionálne prvky ÚSES vymedzené v Prešovskom kraji (strana 78-79) o prvky ÚSES okresu Svidník v zmysle aktualizovaného RUSES okresu Svidník (značná časť prvkov je tam opomenutá).
- K správe o hodnotení strategického dokumentu "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014-2020" – **nemá pripomienky.**

Vyhodnotenie - stanovisko je súhlasné s konkrétnymi pripomienkami, ktoré sa týkajú vlastnej správy o hodnotení strategického dokumentu. Nakoľko Správa o hodnotení strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 - 2020“ predstavuje finálny dokument, ktorý nie je ďalej upravovaný a prerokovávaný, pripomienky k danej problematike ochrany pamiatkového fondu môže obstarávateľ využiť v ďalších dokumentoch spracovávaných na úrovni kraja.

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28 B, 974 01 Banská Bystrica
(č. ŠOP SR / 645/2016)

Predložená správa o hodnotení (ďalej len "SoH") PHSR PSK je z hľadiska ochrany prírody formálna, jej štruktúra je identická s prílohou č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov. Územný priemet navrhovaných aktivít nie je vpracovaný, teda nemožno ani identifikovať a kvantifikovať pravdepodobné vplyvy na záujmy ochrany krajiny a prírody. Viaceré údaje o záujmoch ochrany prírody sú nesprávne, napr. Zoznam území európskeho významu nie je aktuálny, nesprávne sú niektoré údaje o maloplošných chránených územiach, mokradiach, o lokalizácii chránených území v správnych celkoch.

Uvádzané vplyvy sú všeobecné a prakticky absentujú vplyvy na záujmy ochrany prírody. SoH sa nezaobrá ani konkrétnymi zásahmi do chránených území ani vplyvmi na tieto územia. Strategický dokument neposudzuje konkrétne investičné zámery a pri hodnotení vplyvov odkazuje až na úroveň konkrétnych riešených projektov niekedy v budúcnosti.

V kapitole V. sú uvedené všeobecné opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov, ktorých dôsledné uplatňovanie pri realizácii strategického dokumentu zabezpečí, že realizácia dokumentu nebude mať negatívny vplyv na životné prostredie. Dodržiavanie platnej legislatívy však nemožno pokladať za takéto opatrenia.

Medzi indikátory uvedené na monitorovanie environmentálnych vplyvov môžeme zaradiť zásah do chránených území (percentuálny podiel), napriek tomu ďalej, v environmentálnej oblasti nie je uvedený žiadny podobný ukazovateľ na sledovanie.

Predloženú správu o hodnotení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020 nepovažujeme za dostatočnú, okrem opravy nesprávnych údajov pokladáme za potrebné zosúladiť obsah jednotlivých kapitol s ich názvami a dopracovať ju tiež v súlade so špecifickými požiadavkami rozsahu hodnotenia.

Charakter a rozsah strategického dokumentu v predloženej podobe neumožňujú vypracovať relevantné odborné stanovisko. Hodnotenie vplyvov na chránené územia sústavy Natura 2000 nie je možné vypracovať, nakoľko SoH PHSR PSK má všeobecný charakter a činnosťami (opatreniami) sa nezaobrá. Pri hodnotení vplyvov kladie dôraz na uplatňovanie legislatívnych postupov. Z tohto dôvodu sa k správe o hodnotení strategického dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020 možno vyjadriť len všeobecne, že pri hodnotení jednotlivých aktivít (opatrení) strategického dokumentu je nevyhnutné zabezpečiť dôsledné posúdenie ich vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, aby bola zabezpečená optimalizácia navrhnutého riešenia,

lokalizácie, výberu technológie, časovej a vecnej následnosti, jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženost environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov projektov. Na zreteli treba mať aspekt trvalej udržateľnosti a vyváženost krátkodobých a dlhodobých vplyvov. Pri príprave projektov odporúčame nezasahovať do chránených území, navrhovať činnosti, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na záujmy ochrany prírody. Odporúčame tiež požiadať o konzultácie resp. spoluprácu Štátnu ochranu prírody SR a jej organizačné zložky.

Vyhodnotenie - Uvedené požiadavky budú primerane zapracované do časti VI. „ZÁVERY“, kapitoly 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Z verejného prerokovania Správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu PHSR PSK, konaného dňa 5. februára 2016 o 10:00 hod. vo veľkej zasadacej miestnosti Úradu PSK v Prešove, Námestie mieru 2, (2. podlažie), podľa § 11 ods. 3 zákona

Verejné prerokovanie riadil vedúci Odboru regionálneho rozvoja Úradu PSK, Ing. František Barnáš.

Predmetom verejného prerokovania bolo zoznámenie účastníkov s vypracovanou Správou o hodnotení strategického dokumentu PHSR PSK, ktorá bola vypracovaná v zmysle § 9 ods. 3 zákona a s návrhom samotného dokumentu Návrh „PHSR PSK 2014 – 2020“ prezentovala zástupkyňa jeho spracovateľa – IU. N. EX PERSON, spol. s r. o., Banská Bystrica, Ing. L. Klimentová. O správe o hodnotení strategického dokumentu prítomných informovala Ing. arch. Vlasta Čamajová, jej spracovateľka. Na záver svojho vystúpenia konštatovala, že realizovaním PHSR PSK dôjde predovšetkým k významným pozitívnym vplyvom na kvalitu života a zdravotný stav obyvateľov, a to najmä dobudovaním siete zariadení sociálnej a zdravotníckej starostlivosti, vzdelávacej, dopravnej a komunikačnej infraštruktúry a siete verejných vodovodov a kanalizácií, ekologizáciou a zefektívnením využívania rôznych foriem dopravy a energetickej spotreby a výroby a transferom inováčných riešení do podnikania a verejných služieb. Realizácia navrhovaných opatrení PHSR PSK a nadväzujúcich opatrení realizovaných v Prešovskom kraji v rámci súvisiacich strategických dokumentov, bude predstavovať predovšetkým pozitívne výstupy: vytvoria sa lepšie podmienky pre rozvoj podnikania a zavádzania nových technológií,lepší sa súčasný dopravný systém, zníži sa riziko nehodovosti na cestách, zníži sa riziko povodní atď. Negatívne vplyvy na životné prostredie a na zdravie obyvateľstva v rámci PHSR PSK môžu byť spojené s realizáciou opatrení a ich jednotlivých aktivít, ktoré budú mať investičný charakter (krátkodobý vplyv počas výstavby – hluk, prach, dlhodobý vplyv pri trvalom zábere poľnohospodárskej a lesnej pôdy, v osobitných prípadoch pri zábere plochy prvkov ÚSES), prípadne zvýšením aktivít cestovného ruchu a turizmu v prírodnom prostredí. V prípade plánovania investícií bude potrebné dodržať všetky povinnosti investora, ktoré mu vyplývajú so zákona.

Po ukončení jednotlivých prezentácií bola otvorená diskusia. V rámci nej neboli prednesené žiadne konkrétne pripomienky, či návrhy na doplnenie dokumentov. Záznam z verejného prerokovania bol vyhotovený v spolupráci s Okresným úradom, Odborom starostlivosti o životné prostredie v Prešove.

IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu

Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať.

Ovzdušie

Ovzdušie a jeho kvalita sú v prevažnej miere ovplyvňované činnosťou človeka, najmä priemyslom, dopravou a aktivitami v sídlach. Medzi najzávažnejšie dlhodobom monitorované znečisťujúce látky patria oxidy síry, dusíka, oxid uhoľnatý, uhlíkovodíky, organické látky a prachové častice. Pre územie PSK platí všeobecne to, čo aj pre zvyšok Slovenska, že emisie základných znečisťujúcich látok v dlhodobom horizonte vykazujú klesajúcu tendenciu. Tieto zmeny boli spôsobené v prevažnej miere technologickou transformáciou priemyselných podnikov. Zdrojom znečisťovania ovzdušia, typickým pre vidiecke oblasti, je vykurovanie domácností zastaranými spaľovacími zariadeniami a nevhodnými palivami. Z hľadiska čistoty ovzdušia predstavuje územie PSK relatívne homogénny priestor. Kotliny a údolia sú v prevažnej miere postihnuté lokálnymi zdrojmi znečistenia, zvlášť v prípade inverzných situácií, vrcholové oblasti sú naopak atakované diaľkovým prenosom emisií z priemyselných aglomerácií v Českej republike (Ostravsko) a v Poľsku (Horné Sliezsko, Krakow). Relatívnu homogénnosť územia narušujú iba priestory kumulácie zdrojov a činností spôsobujúcich znečistenie ovzdušia (priemyselné plochy, koncentrácia dopravy a pod.). Takýmito priestormi v rámci Prešovského kraja sú najväčšie : sídlo Prešov, aglomerácia Poprad – Svit, Bardejov a oblasť Vranov – Humenné – Strážske.

Prejavy klimatickej zmeny

V súvislosti s prebiehajúcou klimatickou zmenou začína byť aktuálna otázka adaptácie krajiny a ľudských činností na jej prejavy a vplyvy. Prognózy vývoja klimatickej zmeny a jej dopadov na územie Slovenska boli formulované v 6. Národnej správe SR o klimatickej zmene, vydané v roku 2013 MŽP SR. Pre potreby prognózy vývoja klimatickej zmeny na území PSK je vhodné využiť aj výsledky „Prípadovej štúdie pre povodie rieky Tisa“, vypracovanej v rámci programu ESPON 2013. Indikátory zmeny v tejto štúdii vychádzajú z referenčného časového rámca 1961 - 1990, vzťahnutého ku projektovanému obdobiu 2071 - 2100. Stručne sa tieto prognózy dajú zhrnúť nasledovne: - Počet dní s výskytom mrazu klesne zo súčasných 130 na 55, - Zrážky v zimných mesiacoch výrazne stúpnu a v letných mesiacoch klesnú, - Počet dní so snehovou pokrývkou klesne približne o polovicu. Z hľadiska vodného režimu krajiny je na základe týchto predpokladov možné konštatovať, že väčšina ročných zrážok spadne v období vegetačného pokoja a keďže sa kvôli vyšším teplotám voda nebude môcť dočasne ukladať vo forme snehovej pokrývky, relatívne rýchlo z krajiny odtečie. V letnom období preto veľmi pravdepodobne vzniknú situácie, počas ktorých budú rastlinné a živočíšne spoločenstvá, rovnako ako aj človek, pociťovať nedostatok vody.

Znečistenie vôd

Napriek dlhodobu nepriaznivej situácii v kvalite vôd hlavných vodných tokov PSK možno konštatovať, že v rámci Slovenska má PSK najväčší podiel vodných útvarov s dobrým chemickým stavom. Napr. v povodí Dunajca a Popradu nedosahovalo dobrý chemický stav len 2,41 % vodných útvarov tohto čiastkového povodia. Čiastkové povodie Hornádu má, rovnako ako čiastkové povodie Bodrogu, chemický stav dobrý vo viac ako 80 % podielu počtu vodných útvarov. Kvalita podzemných vôd je na prevažnej časti územia PSK v súlade s požiadavkami na

pitnú vodu a vyhovuje bez potreby náročnejších úprav. Výnimku tvoria intenzívne urbanizované úseky alúvií niektorých väčších riek.

Degradácia pôdných zdrojov

Stupeň degradácie pôd ovplyvňuje ich genetické vlastnosti, typické pre jednotlivé pôdne typy a druhy človek svojimi aktivitami. Najzávažnejšie faktory ľudskej činnosti spôsobujúce degradáciu pôdy sú hospodárenie na poľnohospodárskych a lesných pôdach a emisný spád. V prírodných podmienkach PSK, kde bol pôdotvorný proces ovplyvnený centrálnokarpatským flyšom, vznikli prevažne kambizeme (hnedé pôdy), ktoré tvoria približne 75% pôdneho krytu kraja. Pre tieto pôdy je typická ich vyššia náchylnosť na eróziu a zhutňovanie. Pôdnou eróziou je ohrozovaných viac ako 60% poľnohospodárskych pôd PSK.

Zaťaženie a poškodenie vegetácie

Miera poškodenia vegetačných štruktúr a ich ekologická stabilita je úzko prepojená s vývojom ostatných zložiek životného prostredia najmä kvality ovzdušia, pôdy a vodného režimu krajiny. Ich súčasný nepriaznivý stav má priamy vplyv na zdravotný stav lesov Slovenska. Aj keď významne poklesli imisie síry, reálne zlepšenie zdravotného stavu sa nepozoruje. Znečistenie životného prostredia má totiž kumulatívny a synergický efekt. Zraniteľnosť vegetácie stúpa spolu s rastom koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére a s prejavmi prebiehajúcej klimatickej zmeny. Špecifikom PSK je vysoké zastúpenie listnatých drevín, najmä buka a hraba, ktoré oproti listnatým drevinám odolávajú negatívnym faktorom životného prostredia lepšie ako dreviny ihličnaté. Aktuálnu situáciu v smrekových lesoch PSK možno charakterizovať ako závažný environmentálny problém, ktorý existenčne ohrozuje zabezpečovanie plnenia produkčných aj mimoprodukčných funkcií smrekových lesov. Situácia je obzvlášť kritická v regiónoch Vysokých Tatier a Spiša.

Environmentálne záťaž a odpady

Environmentálnou záťažou je znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu, s výnimkou environmentálnej škody. Na území PSK sa nachádza 15 environmentálnych záťaž s vysokým klasifikovaným rizikom. V roku 2011 parlament schválil dôležitý zákon o environmentálnych záťažach. Ten stanovuje určenie povinnej osoby za environmentálnu záťaž, rozsah plnenia, povinnosti pôvodcov a povinných osôb, obmedzenie prevodu nehnuteľností a vlastníckeho práva. Podľa Štatistického úradu SR bolo v roku 2013 v Prešovskom kraji vyprodukovaných 198 123 ton komunálnych odpadov (z toho 15 129 ton komunálnych odpadov separovane zbieraných), čo zodpovedá v priemere 242,16 kg komunálnych odpadov za rok na 1 obyvateľa. Najviac komunálneho odpadu na jedného obyvateľa vzniká v okresoch Kežmarok a Poprad v dôsledku celoročného intenzívneho cestovného ruchu a s tým spojeného nárastu produkcie komunálneho odpadu. Z hľadiska množstva nebezpečných odpadov je Prešovský kraj najmenej zaťaženým územím v rámci Slovenskej republiky.

PRAVDEPODOBNÝ VÝVOJ, AK SA STRATEGICKÝ DOKUMENT NEBUDE REALIZOVAŤ

V prípade, že sa navrhované opatrenia stanovené v PHSR PSK nebudú realizovať, sa dá očakávať, že aj naďalej budú pretrvávajúť, resp. sa budú prehĺbovať negatívne vplyvy na životné prostredie vrátane zdravia, či už z hľadiska znečistenia vody, pôdy, ovzdušia, energetiky, odpadového hospodárstva, hluku, ako aj z hľadiska kvality života obyvateľov.

V súčasnosti je z hľadiska hodnotenia slabých stránok Prešovský samosprávny kraj, v porovnaní s ostatnými krajinami na Slovensku, charakterizovaný ako kraj :

- s najnižším vekovým priemerom obyvateľov,
- s najvyššou mierou nezamestnanosti,
- s negatívnou bilanciou migrácie obyvateľstva,
- s nedostatočnou dopravnou dostupnosťou z hlavných dopravných ťahov a ich prepojením na krajské mesto Prešov,
- hospodársky najslabší kraj,
- s klesajúcim trendom v zhodnocovaní a separovaní odpadu,
- s rastúcim trendom v produkcii znečisťujúcich emisií CO_x a tuhých častíc unikajúcich do ovzdušia,
- s nedostatočným pokrytím pitnou vodou a infraštruktúrou kanalizácie v oblastiach malých sídiel.

Ako ohrozenie ďalšieho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja boli v rámci posudzovaného strategického dokumentu identifikované nasledovné oblasti súvisiace najmä so životnou úrovňou a kvalitou života :

- záporná migrácia obyvateľstva,
- trend starnutia obyvateľstva,
- veľká vzdialenosť od hlavného mesta – izolovanosť,
- spoločné hranice s Ukrajinou a východným koncom EÚ,
- negatívny vplyv rýchleho rastu počtu obyvateľov etnických menšín na kvalitu ŽP,
- nedostatočné komunikačné prepojenia so všetkými sídlami kraja,
- nedostatočná dopravná obsluha okrajových menších sídiel,
- vysoký podiel ciest 2. a 3. triedy a nedostatočná sieť diaľnic a ciest 1. triedy,
- nedostatočná kapacita predškolských zariadení,
- štruktúra SŠ slabo reflektujúca potreby trhu práce,
- nedostatočné zavádzanie inovácií v priemysle (zastaranosť technológií v priemysle),
- chýbajúce opatrenia pre prispôsobovanie sa zmene klímy a riadenie rizík,
- nedostatočný systém na znižovanie tvorby odpadov a zhodnocovanie odpadov.

Z uvedeného vyplývajú ako hlavné problémy na riešenie – vysoká nezamestnanosť, pomalý ekonomický rast kraja, odliv obyvateľov za prácou za hranice kraja a zhoršujúci sa stav životného prostredia, čo je v rozpore s potenciálom kvalitného prírodného prostredia.

INFORMÁCIA VO VZŤAHU K ENVIRONMENTÁLNE OBZVLÁŠŤ DÔLEŽITÝM OBLASTIAM

Územné časti vysokej biologickej a ekologickej hodnoty sú z hľadiska zachovalosti alebo ohrozenosti biotopov vyhlásené za chránené územia v niektorej z kategórií chránených území alebo podliehajú osobitnej ochrane podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pričom špeciálnu starostlivosť a režim v chránených územiach zabezpečujú stupne ochrany. Chránené územia sú súčasťou národnej siete chránených území alebo sú súčasťou európskej siete chránených území NATURA 2000. Územie Prešovského kraja

má vysoký podiel územia zaradeného do niektorej z kategórií chráneného územia, či už chráneného územia národnej alebo európskej siete.

V. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo súvislú európsku sústavu chránených území (NATURA 2000)

Základnou súčasťou politiky SR ako aj európskej politiky pri ochrane biodiverzity je ochrana biotopov a druhov európskeho významu, najmä prostredníctvom súvislej európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) (chránených vtáčích území a území európskeho významu), ktorú budujú členské štáty nezávisle od národných sústav chránených území.

Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu PHSR PSK na územia sústavy NATURA 2000 nie je možné vykonať, nakoľko v strategickom dokumente nie sú plánované konkrétne aktivity s územnou lokalizáciou a so špecifikáciou parametrov. Vplyv opatrení, najmä opatrení investičného charakteru, na územia sústavy Natura 2000 preto v tejto etape nemožno potvrdiť ani vylúčiť. Z uvedeného dôvodu je potrebné konštatovať, že u predloženého strategického dokumentu nie je možné vyhodnotiť jeho vplyv na územia sústavy NATURA 2000 z dôvodu jeho všeobecného zadania.

Až pri konkrétnych navrhovaných investičných aktivitách bude uplatnený proces posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie (EIA) a v prípade kontaktu navrhovaných aktivít s územiami NATURA 2000 budú takéto aktivity podliehať aj procesu ich hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, a to v spojitosti s ustanoveniami zákona alebo podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

VI. Závery

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovaného strategického dokumentu, správy o hodnotení, stanovísk orgánov, inštitúcií a iných subjektov, odborného posudku a v súčinnosti s orgánom verejného zdravia – Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

odporúča

prijat' a schváliť dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020“ po zapracovaní odporúčaní a pripomienok uvedených v kapitole VI/3 predmetného záverečného stanoviska.

2. Odporúčany variant

Identifikácia a vyhodnocovanie alternatívnych riešení boli vykonávané priebežne počas procesu vypracovávania strategického dokumentu. Celý proces tvorby dokumentu prebiehal na princípe partnerstva za účasti zástupcov sociálno – ekonomických partnerov a nositeľov záujmov existujúcich na území PSK.

V prípade, že sa navrhované opatrenia (navrhované činnosti/activity/projekty) stanovené v PHSR PSK nebudú realizovať, dá sa očakávať, že aj naďalej budú pretrvávajúť, resp. sa budú prehľbovať negatívne vplyvy na životné prostredie vrátane zdravia, či už z hľadiska znečistenia vody, pôdy, ovzdušia, energetiky, odpadového hospodárstva, hluku, ako aj z hľadiska kvality života obyvateľov.

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu konštatovala, že

- variant Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na obdobie 2014 - 2020 – je najvhodnejší;
- nulový variant – je najmenej vhodný.

Na základe hodnotenia predložených variantov sa odporúča variant „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na obdobie 2014 – 2020“.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

V súvislosti s prijímaním a schvaľovaním strategického dokumentu PHSR PSK sa odporúča dopracovať, upraviť alebo doplniť predmetný návrh strategického dokumentu o požiadavky a pripomienky uvedené nižšie, ktoré boli vznesené dotknutými subjektmi alebo vznikli v procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie ako aj vybraných akceptovaných pripomienok a požiadaviek týkajúcich sa problematiky ochrany a tvorby životného prostredia vznesených dotknutými orgánmi v procese pripomienkovania konceptu strategického dokumentu. V textovej časti návrhu strategického dokumentu PHSR PSK na základe došlých vyjadrení a stanovísk od dotknutých orgánov a k vypracovanej správe o hodnotení strategického dokumentu sa odporúča dopracovať, upraviť alebo doplniť nasledovné:

- Rešpektovať legislatívnu ochranu kúpeľného územia kúpeľných miest Vysoké Tatry, Lučivná, Vyšné Ružbachy, Bardejov, a ochranné pásma I. a II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Novej Ľubovni, Starom Smokovci, Baldovciach, Lipovciach, Sulíne a Cígeľke.
- Pri spracovávaní projektovej prípravy jednotlivých aktivít a opatrení uvedených v predložennom strategickom dokumente musia byť rešpektované zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy pri jej nepoľnohospodárskom využití (§ 12 zákona č. 220/2004 Z. z.), kedy poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.
- Kapitulu 1.3. Kultúrnohistorické hodnoty, strategického dokumentu v časti Svetové dedičstvo UNESCO doplniť o informáciu drevených kostolíkov severovýchodného Slovenska:
 - Kostol sv. Františka z Assisi, Hervartov
 - Kostol sv. Mikuláša Biskupa, Ruská Bystrá
 - Kostol sv. Michala Archanjela, Ladomírová
 - Kostol sv. Mikuláša, Bodružal
 - Evanjelický artikulárny kostol, Kežmarok
- Na základe požiadavky Ministerstva ŽP SR, odbor štátnej geologickej správy primerane zapracovať do strategického dokumentu informácie o chránených ložiskových územiach (CHLÚ), dobývacích priestoroch (DP), ložiskách nevyhradených nerastov

(LNN), výhradných ložiskách, na ktoré bolo vydané osvdčenie o výhradnom ložisku (OVL), prieskumných územiach (PÚ), starých banských dielach, skládkach odpadov, pravdepodobných environmentálnych záťažach a environmentálnych záťažach, zosuvných územiach (svahové deformácie) a územiach so zvýšeným radónovým rizikom. Uvedené údaje sú súčasťou stanoviska Ministerstva ŽP SR, odbor štátnej geologickej správy č. 3053/2016-7.3 13226/2016 zo dňa 03.03.2016.

- Zásadnou požiadavkou pre prípravu následných strategických dokumentov nižšej hierarchie a pre prípravu konkrétnych zámerov (investičných opatrení), pre ktoré strategický dokument vytvára rámec pre ich realizáciu, je požiadavka nezasahovať do chránených území s 5. stupňom ochrany, obmedziť zásahy v ostatných chránených územiach, v lokalitách NATURA 2000 ako i v prvkoch ÚSES na minimálnu možnú mieru tak, aby nebola ohrozená funkčnosť, integrita a predmet ochrany dotknutých záujmových území ochrany prírody a krajiny.

Posudzovaný dokument je výhľadovým dokumentom a jednotlivé navrhované projekty (činnosti) by mali byť pred ich realizáciou samostatne posudzované. Preto je potrebné dodržiavať, aby jednotlivé navrhované činnosti boli pred ich realizáciou posudzované samostatne v zmysle zákona EIA a v prípade takých plánov, ktoré by mohli ovplyvniť územia NATURA 2000, je potrebné vypracovať aj hodnotenie významnosti vplyvov projektov na územia sústavy NATURA 2000. Ak sa pri posudzovaní konkrétnych činností preukáže ich významný negatívny vplyv na územia NATURA 2000, je potrebné ich realizáciu vylúčiť, respektíve hľadať iný vhodnejší variant.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Predložený odborný posudok k strategickému dokumentu PHSR PSK, bol vypracovaný s cieľom posúdiť jeho vplyv na životné prostredie je vypracovaný podľa § 13 zákona.

Zo stanovísk dotknutých orgánov a záverov verejného prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu nevyplynuli zásadné pripomienky, ktorých zodpovedanie by vyžadovalo podrobnejšie rozpracovanie v rámci odborného posúdenia. Pripomienky od dotknutých orgánov upozornili na potrebu dodržania ustanovení v zmysle platnej legislatívy vo svojej oblasti pôsobnosti. Závery zo zhodnotenia všetkých pripomienok sú zahrnuté v príslušnej kapitole.

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu – PHSR PSK neboli príslušnému orgánu EIA doručené žiadne písomné pripomienky verejnosti.

5. Návrh monitoringu

Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie predpisuje zákon v § 16. Podľa ods. 1 obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring. Podľa ods. 2 sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva v:

- a) systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
- b) vyhodnocovaní jeho účinnosti,

c) zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení strategického dokumentu so skutočným stavom.

V zmysle týchto ustanovení bude v rámci Úradu PSK monitorovanie implementácie PHSR PSK zabezpečovať odbor regionálneho rozvoja Ú PSK v súčinnosti s ostatnými odbormi Ú PSK a IJP.

Hodnotenie PHSR PSK bude zabezpečené nezávislým hodnotiteľom, ktorý zhodnotí výsledky a dopady programu na územie PSK a jeho sociálno-ekonomický rozvoj. Hodnotenie sa zabezpečí dvakrát – strednodobé a záverečné hodnotenie. Úlohou hodnotiteľa bude na základe stanovených ukazovateľov a skutočností zodpovedať hodnotiace otázky a zistiť, či plánovaná intervencia splnila očakávané ciele. Návrh súboru ukazovateľov výstupov, výsledkov a dopadov sú spracované v Strategickej a Programovej časti dokumentu.

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovateľ záverečného stanoviska

Okresný úrad Prešov

Odbor starostlivosti o životné prostredie

oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja

Námestie mieru 2, 081 92 Prešov

v súčinnosti s

Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Trnavská cesta 52

826 45 Bratislava

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu

Okresný úrad Prešov

Odbor starostlivosti o životné prostredie

Námestie mieru 2, 081 92 Prešov

081 92 Prešov

PaedDr. Miroslav Benko, MBA, vedúci odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

V Prešove, dňa 1. apríla 2016